

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com

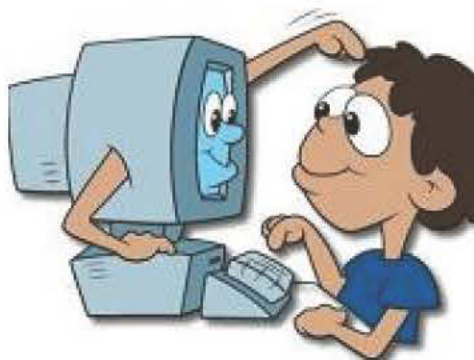
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ – ΙΝΤΕΡΝΕΤ

Ηλεκτρονικός υπολογιστής, η πύλη εισόδου στον άυλο ψηφιακό κόσμο της πληροφορίας και της επικοινωνίας

Χωρίς καμιά αμφιβολία, καταλυτική είναι η επίδραση που άσκει, σε όλους τους τομείς των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων, η χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Στις τηλεπικοινωνίες και στα μέσα μαζικής επικοινωνίας, στο τραπεζικό σύστημα, στη βιομηχανία, στα νοσοκομεία, στις κρατικές υπηρεσίες, στις συγκοινωνίες, στην εκπαίδευση, στη συγγραφή βιβλίων, παντού σήμερα όπου εκδηλώνεται η ανθρώπινη δημιουργικότητα βρίσκεται και ο υπολογιστής. Δεδομένα αποθηκεύονται, ταξινομούνται, γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας, ανακαλούνται και αξιοποιούνται, εντολές εκτελούνται με αστραπιαία ταχύτητα, γραφειοκρατικές διαδικασίες απλουστεύονται, οι εργασίες διεκπεραιώνονται έγκαιρα και αποτελεσματικά, ο ανθρώπινος μόχθος μειώνεται, η παραγωγικότητα αυξάνεται, το βιοτικό επίπεδο βελτιώνεται και η ζωή του ανθρώπου αλλάζει θεαματικά.

Πρώτα-πρώτα το Δίκτυο είναι ανοιχτό σε όλους. Όποιος συμμορφώνεται με τους κανόνες όχι μόνο παίζει αλλά και συμμετέχει στην εξέλιξη των κανόνων. Τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά όμως, που κάνουν ξεχωριστό το διαδίκτυο, είναι η **οικουμενικότητα και η δημοκρατία**. Ούτε οι εμπνευστές του μπορούσαν να προβλέψουν τις τεράστιες δυνατότητες και τα ανατρεπτικά αποτελέσματα που θα είχαν οι σοφές επιλογές τους. Η ίδια τεχνολογία που διευκολύνει το εμπόριο και τη ψυχαγωγία, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανθρώπινη επικοινωνία και την κοινωνική κριτική. Όλοι γίναμε ξαφνικά και εκδότες και αναγνώστες με παγκόσμια εμβέλεια.

Η άμεση δημοκρατία είναι ένα ιστορικό παράδειγμα που προκαλεί ακόμα και σήμερα το θαυμασμό μας για τον τρόπο με το οποίο λειτουργούσε στην Αθήνα του 5ου π.Χ. αιώνα. Οι ελεύθεροι πολίτες των Αθηνών, εκείνης της εποχής, είχαν το μοναδικό προνόμιο της συμμετοχής στη διαδικασία της λήψης αποφάσεων για τα σημαντικά ζητήματα που έπρεπε να αντιμετωπίσουν. Στην Εκκλησία του Δήμου, η οποία συνεδρίαζε κανονικά σαράντα φορές το χρόνο, δικαίωμα λόγου και ψήφου είχαν όλοι οι γνήσιοι Αθηναίοι πολίτες. Κάτι αντίστοιχο δεν θα μπορούσε να είναι εφικτό στα σύγχρονα μεγάλα κράτη χωρίς τη συνδρομή και τις τεράστιες δυνατότητες που προσφέρει η

υψηλή τεχνολογία της πληροφορικής. Διαφαίνεται, λοιπόν, και πάλι πολύ πιθανή και ρεαλιστική η δυνατότητα άμεσης συμμετοχής των πολιτών στα κοινά με δικαίωμα λόγου και γνώμης για τα σημαντικά ζητήματα της σύγχρονης εποχής.

Οι κοινωνικές ανακατατάξεις που προκαλούνται από την ανάπτυξη του νέου ψηφιακού κόσμου είναι ραγδαίες και ευρύτατες.

Η εργασία και η απασχόληση υφίστανται σοκ, με την αλλοίωση των συνθηκών εργασίας και την απώλεια πολλών θέσεων εργασίας. Η παιδεία και ο πολιτισμός αλλάζουν όψη, αφού οι δυνατότητες απόκτησης γνώσεων αλλά και επικοινωνίας πολλαπλασιάζονται και παγκοσμιοποιούνται. Στη δημιουργία της «κοινωνίας της πληροφορίας» τα δίκτυα λειτουργούν ως μια νέα «αγορά». Οι πολίτες και οι οργανώσεις τους έχουν περισσότερα μέσα στη διάθεσή τους, για να ακουστεί η φωνή τους. Ίσως μάλιστα αυτή να είναι η σημαντικότερη σημαντική αλλαγή που έρχεται: η δυνατότητα ενός μεγάλου πλήθους ατόμων να εκφραστούν.

Οι ασύλληπτες δυνατότητες του διαδικτύου κάνουν τους ερευνητές σε θέματα εκπαιδευτικής τεχνολογίας να μη διανοούνται πλέον εφαρμογή που να μην είναι δικτυακή.

Πριν μερικά χρόνια, υπήρχε το τρίγωνο «ΜΑΘΗΤΗΣ – ΔΑΣΚΑΛΟΣ – ΥΠΟΛΟΠΙΣΤΗΣ». Σήμερα, οι ραγδαίες εξελίξεις έχουν αλλάξει αυτό το τρίγωνο «ΠΑΙΔΙ – ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ – ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ». Δεν νοείται πια υπολογιστής χωρίς Ιντερνέτ ακόμη και για παιδιά δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης. Είναι απίστευτη η δυνατότητα να μπορεί κανείς, με το κόστος σχεδόν του τηλεφώνηματος, να μπει νοβογαίνει σε κάθε θησαυροφυλάκιο γνώσης, να ρωτά τους πάντες για τα πάντα, να ερευνά θέματα σε χιλιοστά του χρόνου, να βρίσκει ομοϊδεάτες και να κάνει παρέα με άτομα από οποιαδήποτε ήπειρο, να ψυχαγωγείται με κείμενα, ήχους και

θεάματα από όλο τον κόσμο, να διαβάζει τα νέα από οποιαδήποτε πηγή. Στην απίστευτη αυτή νέα περιπέτεια του ανθρώπου, τα παιδιά είναι τα πιο προνομιούχα: εξοικειώνονται αμέσως με το νέο μέσο, του «μιλούν» χωρίς φόβο και... «περνούν απέναντι» ταξιδεύοντας στο διαδίκτυο.

Η εισαγωγή των ηλεκτρονικών υπολογιστών στην εκπαίδευση ως γνωστικού αντικείμενου, ως μέσου επικοινωνίας και πληροφόρησης και ως μέσου για τη διδασκαλία όλων σχεδόν των άλλων μαθημάτων είναι πλέον αναγκαία. Αρχικά, η γνώση της λειτουργίας και της χρήσης του ηλεκτρονικού υπολογιστή είναι η δεξιότητα, την οποία όποιος δεν την κατέχει σε ικανοποιητικό βαθμό θα μειονεκτεί σοβαρά στην εκπαιδευτική διαδικασία. Πιο πέρα, οι ειδικοί επιστήμονες πιστεύουν ότι η γνώση της λειτουργίας και χρήσης του Η/Υ βοηθάει στη νοητική ανάπτυξη του μαθητή. Έτσι, ο μαθητής έχει τη δυνατότητα να αποκτήσει μεθοδικό και επιστημονικό τρόπο σκέψης.

Άλλα πλεονεκτήματα της μάθησης μέσω υπολογιστή: εξατομικευμένη διδασκαλία, επεξεργασία κειμένου κλπ.

Με τον υπολογιστή ευνοείται η ατομική διδασκαλία, επειδή ο υπολογιστής, με κατάλληλο πρόγραμμα, επιτρέπει στο μαθητή να προχωρεί στην εργασία του με ρυθμούς που ανταποκρίνονται στις δικές του δυνατότητες. Ένα καλό παράδειγμα για να αξιολογήσουμε τις εφαρμογές του υπολογιστή στην εκπαίδευση είναι και η δυνατότητα γραφής με το πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου. Η σχετικά εύκολη παραγωγή κειμένων με εντυπωσιακές εκτυπώσεις ενισχύουν το κίνητρο των μαθητών να

γράφουν και να δημιουργούν. Σε τελική ανάλυση, θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο επεξεργαστής κειμένου βοηθά στην ανακάλυψη και στην οργάνωση της σκέψης.

Μια από τις πιο σημαντικές εκπαιδευτικές λειτουργίες του Η/Υ είναι και η εύκολη πρόσβαση στις πηγές γνώσης.

Οι ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, οι βάσεις πληροφοριών, οι τεράστιες δυνατότητες αποθήκευσης, οργάνωσης, ανάκλησης, αναπαράστασης και γενικά, επεξεργασίας των πληροφοριών, καθώς και της διασύνδεσης με ηλεκτρονικά δίκτυα και άλλα εποπτικά μέσα, που διαθέτει ο υπολογιστής, τον καθιστούν μια σπουδαία πηγή πληροφοριών, γεγονός πολύ σημαντικό στην εποχή μας, αφού ζούμε στην εποχή της πληροφορίας και ο βαθμός πρόσβασης σε αυτήν από όλους τους πολίτες είναι δείκτης όχι μόνο οικονομικής πρόοδου, αλλά και δημοκρατίας για κάθε σύγχρονη χώρα.

Τέλος, ο Η/Υ μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο για τη δημιουργική διδασκαλία, την έρευνα και τη μάθηση σε άλλα μαθήματα. Με άλλα λόγια ο Η/Υ ως μέσο διδασκαλίας δεν κάνει μόνο πιο παραστατικό και πιο εύκολο ένα μάθημα, αλλά συμβάλλει και στη συγκρότηση του μαθητή βοηθώντας τον να ανακαλύψει και να κατανοήσει τη σχέση μεταξύ διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων και να τα συνδυάσει.

Όμως εκτός από τα θετικά υπάρχει και ο αντίλογος, τα αρνητικά δηλαδή από την χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, για τα οποία θα αναφερθώ την επόμενη εβδομάδα.

